

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

67.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 23-го Августа — 1838 — Wilno. Wtorek. 23-go Sierpnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

Виленское благотворительное общество имѣть честь уведомить здѣшнюю публику, что почтенныя дамы по введенному обыкновенію и въ настоящемъ году посвятили труды свои для собранія приношеній въ пользу бѣдныхъ пользующихся покровительствомъ этого общества. — Имена почтенныхъ дамъ, оказавшихъ сію знаменитую услугу человечеству, а также пожертвованія собранныя ими, слѣдующія:

Дѣйствительная Статская Совѣтница Анна *Бажневская* внесла изъ пожертвованій сер. 300 руб. 30½ коп.

Александра *Ромеръ* Президентша урожд. Каяжна Пузинина представила изъ пожертвованій собранныхъ ею: червонецъ 17, руб. асс. 570, руб. сер. 106½ коп. и книжку на Итальянскомъ языкѣ.

Урожд. Микульская *Волловичъ* жена Подкоморія Борисовскаго уѣзда, внесла изъ собранныхъ приношеній: Наполеондоръ I, червонецъ 9, руб. асс. 175 и сер. 295 руб. 11 коп.

Казимира *Югъ* урожден. Дмоховская жена Регента Гражданской Палаты представила изъ собранныхъ пожертвованій: полуимперіаль 1, червонецъ 13, руб. асс. 80 и сер. 372 руб. 22½ коп. искусственный букетъ.

Подвиги сіи въ пользу бѣдныхъ поставляютъ въ обязанность Благотворительному обществу, отъ имени увѣченныхъ, сиротъ, потрясенныхъ лѣтами и болѣзней стариковъ, и разоренныхъ семействъ, изъяснить искреннюю признательность почтеннымъ дамамъ, которыя будучи движимы Христіанскою нравственностію и чувствами человечества, несмотря на испытываемыя непріятности неоткажутся и напередъ посвящать труды свои ко благу несчастныхъ.

Санктпетербургъ, 16-го Августа.

Мѣстоположеніе Крейта, въ преддверіи Альпъ, самое пріятное. Въ небольшой долинь, окруженной почти со всѣхъ сторонъ высокими, богатыми лѣсомъ покрытыми, горами, устроено заведеніе для ваннъ и для употребленія сыворотки и свѣжихъ Альпійскихъ соковъ. Хотя долина сія лежитъ болѣе 2900 футовъ надъ поверхностію Средиземнаго Моря, но бывъ защищена отъ вѣтровъ, имѣть весьма умеренный климатъ. Воздухъ здѣсь горный, чистый, но не рѣзкій, а самый благотворенный и пріятный для дыханія.

Взоръ прѣтжаго съ удовольствіемъ встрѣчаетъ въ уединенной сей равнинѣ рядъ веселыхъ строеній, живописно расположенныхъ у подошвы крутыхъ горъ. Русскаго же изумляетъ видъ небольшой церкви, совершенно похожей на наши старинныя церкви.

ВІАДОМОСІИ КРАЈОВЕ.

Вильно.

Виленское Товарищество Добродѣтели ма зашесть уведомить тудежшю Publicznoscъ, że Dostojne Damsy, wedle zaprowadzonego oddawna zwyczaju, poświęciły w tym roku swe trudy i prace w uzbieraniu kwesty Wielkonocnej na rzecz ubogich, pod opieką tegoż Towarzystwa zostających. Imiona tychъ znacznychъ Dam, które wypełniły tę wielką posługę dla ludzkości, oraz ofiary, jakie przez nie zostały uzbierane, są następujące:

JW. Anna *Bagniewska*, Rzeczywista Radczyni Stanu, wniosła kwestę w ilości rubli srebremъ 300 kopiejekъ 30½.

JW. Alexandra z Xiążąt *Puzynów Römerowa*, Prezydentowa Sądów Granicznych Powiatu Trockiego, wniosła kwestę Wielkonocną, przez siebie zebraną, w ilości, i monecie następanej: czerw. zł. 17, rubli assignacyjnych 570, rubli sr. 110 kop. 6½, i książkę w języku Włoskim.

JW. z Mikulskich *Wollowiczowa*, Podkomorzyna Powiatu Borysowskiego, wniosła kwestę wielkonocną w ilości i monecie następanej: Napoleonдор 1, czerwonychъ zł. 9, rubli assignac. 175, i rubli sr. 295 kopiejekъ 11.

W. Kazimira z Dmochowskich *Joczowa*, Regentowa Izby Cywilnej, wniosła kwestę wielkonocną w ilości i monecie następanej: półimperyал 1, czerwonychъ zł. 13, rubli assign. 80, i rubli sr. 372, kop. 22½, i bukietъ robiony z kwiatówъ.

Ta, tak znakomita ofiara na korzyść ubogich, przez Szanowne Damsy uzbierana, wkłada obowiązekъ на Towarzystwo Dobrodѣтели, w imieniu kalekich, sierot, wiekiem i chorobą skołatanychъ starcówъ i podupadłychъ familij, oświadczyć najżywszą wdzięczność, z nadzieją, że powodując się moralnością chrześciańską i uczuciami ludzkości, mimo doświadczonychъ nieprzyjemności, nie zechcą odmówić nadal posługi dla dobra tychъże nieszczęśliwychъ.

Sankt-Petersburg, 16-go Sierpnia.

„Położenie Kreuth u podnoża Alp, jest jedno zъ najpiękniejszychъ. Wśródъ niewielkiej doliny, prawie ze wsządъ otoczonej wysokimi, obfitymъ lasemъ porośniętymi górami, urządzony jest zakłадъ do brania kąpieli, picia serwatki i sokowъ ze świeżychъ ziółъ alpejskichъ. Lubo ta dolina położona jest przeszło o 2,900 stop nadъ powierzchnią Morza Szródziemnego, będącъ wszakże zastoniona od wiatrowъ, ma nader umiarkowany klimatъ. Powietrze tu jest górne, czyste, ale nie dotkliwe, owszemъ łagodne i zdrowe.

„Okо przybylca zъ przyjemnością spotyka w samotnej tej dolinie szeregъ zabudowańъ malowniczo rozpiętychъ u stópъ górъ przepaścistychъ. Rossyaninъ zdziwiony zostaje na widokъ małego kościołka, zupełnie podobnego do starożytnychъ cerkwi ruskichъ.

Сей храмъ подъ знаменіемъ Святаго Креста (1), наполненный жертвами благодарности за исцѣленіе у источника, протекающаго позади сего храма, имѣетъ любопытную надпись (2), доказывающую давнишее употребленіе сего источника.

Крейтъ особенно славится приготвленіемъ сыворотки, сего цѣлительнаго въ Альпійскихъ горахъ средства, для восстановленія питательныхъ силъ, и укрѣпленія слабости груди и нервовъ.

Государыня Императрица, прибывъ въ Крейтъ, 16-го числа Іюля, вскорѣ начала употреблять сыворотку и ванны. Хорошее вліяніе сихъ средствъ и особенно чистаго благоарствореннаго воздуха на здоровье Ея Величества очевидно, и надѣяться должно, что продолженіе сего пользованія будетъ имѣть желаемый успѣхъ.

Ея Императорское Величество проводитъ время въ семь уединенія довольно пріятно, дѣлая прогулки по горамъ. Весьма часто посѣщаютъ Ея Величество вдовствующая Баварская Королева и Наслѣдныи Прусскій Принцъ съ супругою, проживающіе въ замкѣ Тегернзе. (Сбв. Пз.)

Высочайшимъ указомъ, даннымъ Правительствующему Сенату въ 25-й день Декабря 1833 года, повелѣно между прочимъ: силу и дѣйствіе Высочайше утверждѣннаго въ тотъ же день проекта Устава и штата Университета Св. Владиміра, считая со дня открытія Университета, постановить на четыре года, соответствующіе продолженію перваго учебнаго курса, по истеченіи коего все подтвержденное и оправданное опытомъ имѣетъ войти въ составъ окончательнаго устава, съ надлежащимъ по усмотрѣнію Министерства Народнаго Просвѣщенія дополненіемъ и измѣненіемъ прочихъ распоряженій, въ семь проектовъ изложенныхъ. По случаю приближенія окончанія означеннаго Высочайше установленнаго срока, Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія вносилъ по этому предмету записку въ Комитетъ Гг. Министровъ, по положенію коего, Государь Императоръ, въ 28-й день истекшаго Іюня, Высочайше повелѣть изволилъ: проекты Устава и штата Университета Св. Владиміра, Высочайше утвержденные 25-го Декабря 1833 года, на четыре года, со дня открытія Университета, оставить по истеченіи означеннаго срока, въ дѣйствіи впредь еще на четыре года, т. е. по 15-е Іюля 1842 года съ сдѣланными въ оныхъ довынѣ, съ Высочайшаго разрѣшенія, измѣненіями и дополненіями.

— Правительствующій Сенатъ, въ Общемъ Собраніи первыхъ трехъ Департаментовъ слушали: во 1-хъ, предложенное Господиномъ Министромъ Юстиціи, Тайнымъ Совѣтникомъ и Кавалеромъ Дмитріемъ Васильевичемъ Дашковымъ, къ надлежащему исполненію, Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта, слѣдующаго содержанія: „Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената по вопросу: при увольненіи помѣщиками крестьянъ въ свободные хлѣбопашцы, по какому числу душъ должно производить раздѣлъ земли, по означенному ли въ условіи, или по числу, составляющему цѣлое общество?—и соглашавъ съ опредѣленіемъ Правительствующаго Сената, въ докладѣ семь изложеннымъ, положилъ: оное утвердить.“ На ономъ мнѣніи написано: Его Императорское Величество, воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта о раздѣлѣ земли при увольненіи крестьянъ въ свободные хлѣбопашцы, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнять.“ Предсѣдатель Государственнаго Совѣта Графъ И. Васильковъ, 7 Іюня 1838. И во 2-хъ: справку, по коей оказалось, что состоявшееся въ Общемъ Сенатѣ Собраніи опредѣленіе заключалось въ слѣдующемъ: что хотя въ 3 пунктѣ 443 ст. Свода Законовъ о состояніяхъ (Т. IX) сказано, что при заключеніи условій помѣщикъ обязанъ всю дачу раздѣлять такъ, чтобы каждый крестьянинъ имѣлъ въ виду опредѣлительный свой участокъ, на который и планъ долженъ быть выданъ за подписаніемъ Уезднаго Землемѣра и помѣщика; но если требовать точнаго исполненія сего закона, то многіе помѣщики, особенно тѣ, которые безденежно увольняютъ крестьянъ своихъ въ званіе свободныхъ хлѣбопашцевъ, единственно изъ одного желанія сдѣлать ихъ по смерти своей счастливыми, принуждены будутъ отказаться отъ своего намѣре-

„Коściołek ten, pod nazwaniem Sw. Krzyża (1), napełniony ofiarami dziękczynnymi cierpiących, uleczonych wodami źródła, wytryskującego poza tą świątynią, nosi ciekawy napis, (2) świadczący o dawno-wia- domém użyciu wód tego źródła.

„Kreüth szczególnie zaleca się sposobem przygotowania serwatki, tego w Alpach używanego śródka, dla przywrócenia dzielności siłom żywotnym i umocnienia piersi i nerwow.

„NAJJAŚNIEJSZA CESARZOWA JEJ MOŚĆ, przybywszy do Kreüth 16 Lipca, wkrótce potem zaczęła używać serwatki i kąpeli. Pomyślny wpływ tych śródków, a nade wszystko czystego, łagodnego powietrza na zdrowie NAJJAŚNIEJSZEJ PANI jest widoczny; i należy się spodziewać, że dalszy ciąg tej kuracyi będzie miał pożądaný skutek.

„CESARZOWA JEJ MOŚĆ przepędzała czas niejaki w tej samotności dość przyjemnie, czyniąc wycieczki w góry. NAJJAŚNIEJSZA PANI nader często jest odwiedzana przez Królową Jmć Bawarską wdowę i Xięcia Następcę Tronu Pruskiego z małżonką, mieszkających w zamku Tegernsee.“ (T. P.)

Najwyższym Ukazem, danym Rządzącemu Senatowi w dniu 25-m Grudnia 1833 roku, między innymi rozkazano: moc i skutek Najwyżej utwierdzonego dnia tegoż projektu Ustawy i etatu Uniwersytetu Św. Włodzimierza, licząc od dnia otwarcia Uniwersytetu, postanowić na cztery lata, odpowiadające dalszemu ciągowi pierwszego kursu szkolnego, po którego upływie wszystko utwierdzone i w doświadczeniu sprawdzone ma wejść do składu ostatecznej ustawy, z należącem, podług uwagi Ministra Narodowego Oświecenia dopełnieniem i odmianą dalszych rozporządzeń, w projekcie tym opisanych. Z powodu zbliżenia się końca pomienionego Najwyżej ustanowionego terminu, P. Minister Narodowego Oświecenia podawał w tym przedmiocie zaписkę do Komitetu PP. Ministrów, po którego nastętem postanowieniu, CESARZ JEJ MOŚĆ, dnia 28 go przeszłego Czerwca, Najwyżej rozkazał raczył: projekt Ustawy i etatu Uniwersytetu Św. Włodzimierza, Najwyżej utwierdzone 25-go Grudnia 1833 roku, na cztery lata, od dnia otwarcia Uniwersytetu, zostawić po upływie pomienionego terminu, w mocy obowiązującej na cztery jeszcze lata, to jest: do 15-go Lipca 1842 roku ze зробionemi w nich dotychczas, z Najwyższego dozwo- lenia, odmianami i dopełnieniami.

— Rządzący Senat na Połączonym Zebraniu pierwszych trzech Departamentów słuchali: naprzód przełożonej przez Pana Ministra Sprawie liwości Radzce Tajnego i Kawalera Dymitra Wasilewicz Daszkowa, do należytego wypełnienia, Najwyżej utwierdzonej opinii Rady Państwa, brzmienia następującego: „Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu w rzeczy zapytania: przy uwolnieniu przez obywateli włościan do stanu rolników wolnych, podług jakiej liczby dusz należy czynić podział ziemi, czy podług wyrażonej w umowie, czy podług liczby, stanowiącej całą gminę?— i zgadzając się z postanowieniem Rządzącego Senatu, w przełożeniu tém opisaném, postanowiła: utwierdzić je.“ Na tej opinii napisano: „Jego CESARSKA MOŚĆ, nastąpiła opinią na Powszechném Zebraniu Rady Państwa o podziale ziemi przy uwolnieniu włościan do stanu rolników wolnych, Najwyżej utwierdzić raczył: rozkazał wypełnić“ Prezydent Rady Państwa Hrabia P. Wasilczykow, 7-go Czerwca 1838 roku. I powtóre, sprawy, z której okazało się, że nastąpiło na Powszechném Zebraniu Senatu postanowienie zawierające się w tém, co następuje: iż chociaż w 3 m punkcie 443 artyku. Połączenia Praw o stanach (T. IX) powiedziano, że przy zawarciu umów obywatel obowiązany jest cały obręb gruntu rozdzielić tak, ażeby każdy włościanin miał na widoku oznaczony swój udział, którego i plan powinien być wydany z podpisem Powiatowego Jeometry i właściciela ziemi; ale jeżeli wypadnie żądać istotnego wypełnienia tego prawa, tedy wielu obywateli, szczególnie ci, którzy bezpłatnie uwalniają swych włościan do stanu rolników wolnych, jedynie z samej chęci uczynienia ich po swej śmierci szczęśliwymi, zmuszeni będą zrzec się swego zamiaru, gdyż wypełnienie jego bardzo jest trudne, szczególnie z przyczyny małej liczby Jeometrów czego może być dowodem, że umowy, zawierane między obywate-

(1) Отъ чего и названіе Крейтъ или Крестъ.

(2) Надъ входомъ вѣдлана мраморная доска съ надписью: „Jesu crucifixo, matri dolorosae Mariae, Joanni evangelistae, Mariae Magdalenae haec capella cum thermis consecrata fuit sub Quirino Abbate Tegernseensi Anno MDCCVII.

(1) Ztąd i nazwanie miejsca Kreüth czyli Krzyż.

(2) Nad wejściem wmurowana jest tablica marmurowa z napisem: „Jesu crucifixo, matri dolorosae, Joanni Evangelistae, Mariae Magdalenae, haec capella cum thermis consecrata fuit sub Quirino Abbate Tegernseensi. Anno MDCCVII.

тельно; только дети сильно страдают и даже умираютъ отъ поноса, что преимущественно должно приписать недостаточному способу пользованія. Жаръ здѣсь нестерпимый; средняя температура въ тѣни обыкновенно бываетъ до 25° по Р. Въ поляхъ все высохло, и вовсе почти невидны насекомыхъ, которыя скрылись отъ жару и пыли. Фруктовъ почти нѣтъ.

Въ Александріи (въ Египтѣ) не совсѣмъ спокойно; недавно сгорѣла тамъ 100-пушечный фрегатъ, и подозреваютъ, что онъ подоженъ какимъ-то Туркомъ. Судя по газетнымъ извѣстіямъ, тамъ существуютъ еще холера и гнилая горячка. Въ Парѣ не принимаютъ по этому пассажировъ изъ Александріи, которые отсылаются на островъ Эгину. (Снб. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Германія.

Мюнхень, 17-го Августа.

Е. В. Король вчера въ 9-мъ часу вечера сюда прибылъ. Его Величество Императоръ Всероссийскій (въ экипажъ былъ съ Нимъ Герцогъ Максъ Лейхтенбергскій), прибылъ уже въ 11-мъ часу и остановился у Г-на Северина, котораго домъ уже за три часа былъ окруженъ множествомъ народа. Сегодня Императоръ въ мундирѣ посѣтилъ Короля и Королеву, а также Наслѣднаго Принца и Принца Карла, которые вскорѣ оплатили визиты. Потомъ Король пригласилъ Императора въ свой экипажъ, отправляясь для осмотра достопримѣчательностей. Оба Монарха были въ гражданскомъ платьѣ. Въ 4 часа былъ большой обѣдъ. Вечеромъ Императоръ посѣтилъ оперу, театръ былъ иллюминированъ и всѣ придворные и Государств. Чиновники были въ мундирахъ. Впрочемъ Государь еще до 7 часовъ утра въ простомъ сюртукѣ и только съ своимъ Адъютантомъ Княземъ Вреде, никогдѣ не посѣщавъ многія мѣстности города, а между прочимъ удостоилъ посѣщеніемъ рабочей кабинеты нашего извѣстнаго живописца Петра Гееса. Завтра въ 10 час. будетъ военный парадъ. Говорятъ, что въ воскресенье Императоръ опять возвратится въ Крейтъ. Принцъ Христіанъ Датскій вчера сюда прибылъ.

18-го Августа.

Сегодня утромъ на Марсовомъ Полѣ происходилъ смотръ здѣшнихъ полковъ. Это было прекрасное военное зрѣлище при благоприятной погодѣ, въ которомъ участвовали тысячи народа. Императоръ показалъ себя при томъ смѣлымъ и ловкимъ наѣздивкомъ и совершеннымъ знатокомъ, предъ взоромъ котораго нескроется ничего. При эхзерцияхъ Кирасирскаго полка, Императоръ ѣхалъ возлѣ полка. Съ чрезвычайною дѣятельностію принималъ онъ участіе въ маневрахъ полевой артиллеріи. Система Цоллера оказалась и сегодня блистательнѣйшимъ образомъ. Въ самомъ дѣлѣ надобно быть очевидцемъ, чтобы имѣть понятіе о быстротѣ движеній и оборотовъ. Государь подаль руку Генералъ-Лейтенанту Барону Цоллеру и ласково разговаривалъ съ нимъ. Наслѣдныи Принцъ и Принцъ Карлъ, лично проходили съ своими полками предъ Его Величествомъ. Императоръ сегодня въ 2 часа опять возвратился въ Крейтъ. Герц. Максъ Лейхтенбергскій былъ опять съ Его Величествомъ въ экипажѣ. Слышно, что сегодня въ Тегернзе ожидаютъ знатнаго Нѣмецкаго Чиновника. Принцъ Карлъ Баварскій получилъ орденъ Св. Андрея.

— Изъ Крейта увѣдомляютъ: „Назначенный 16 ч. Сельскій праздникъ, останется незабвеннымъ для здѣшнихъ жителей. Онъ былъ чрезвычайно блистателенъ, ибо горные жители наэтотъ разъ удостоились посѣщенія высокыхъ особъ. Когда Его Императорское Величество предъ полуднемъ раздалъ стрѣлявшимъ въ дѣлѣ награды состоящія изъ золотыхъ часовъ, табакерокъ и проч., собрались стрѣлки и при громкихъ восклицаніяхъ перешли церемониально съ музыкою предъ Королевскимъ дворцомъ. Ихъ Величества также отправились потомъ на площадь стрѣльня и Государь Императоръ Самъ выстрѣлилъ нѣсколько разъ. Ихъ Величества пробывъ тамъ полчаса. Потомъ общество стрѣлковъ съ своими дѣвцами въ торжественномъ уборѣ съ музыкою и восклицаніями, опять перешли предъ Королевскимъ дворцомъ, на устроенную нарочно танцевальную площадь, гдѣ они имѣли честь въ присутствіи высокыхъ особъ танцевать свои народные горскіе вальсы, которые пріятнѣйшимъ образомъ обнаруживали непритворную веселость оригинальнаго народа. Въ 6 часовъ Его Императорское Величество отправился въ Мюнхень. Немедленно по отъѣздѣ Государя прибыли Тирольскіе пѣвчіе и отправились въ танцевальную залу, гдѣ прекрасными своими пѣснями вновь оудушевили забавы. Императрица сидя предъ Королевскимъ дворцомъ, собственною рукою раздавала награды и одарила танцовщиковъ и танцовщицъ богатыми

тылько дети bardzo chorują i nawet umierają z biegunki, co przedewszystkiemъ należy przypisać niedostatecznemu sposobowi leczenia. Upały panują do niewytrzymania; średnia temperatura w cieniu bywa zwyczajnie do 25 R. Na polu wszystko wyschło, i zgoła prawie nie widać owadów, które się schowały od gorąca i pyłu. Owocow prawie niema.

W Alexandryi (w Egipcie) nie zupełna panuje spokojność; niedawno spaliła się tam fregata 100 działowa; jest podejrzenie, że została podpalona przez jakiegoś Turka. Sądząc z wiadomości gazetnich, panuje tam jeszcze cholera i gorączka gniła. Z tego powodu nieprzyjmują w porcie Pirejskimъ podróżnych z Alexandryi, którzy są wysyłani na wyspę Eginę. (G.S.P.)

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ніемцы.

Monachium, 17-го Sierpnia.

Król Imcъ wczora wieczoremъ po 8 godz. tu przybył. CESARZ Jego Mość Rossyjski, w towarzystwie Xięcia Maxymiliana Leuchtenberskiego, przybył dopiero po 10 i stanął u P. Severin, którego hotel już przed trzema godzinami, mnóstwemъ ludu był otoczony. Dzisiaj rano MONARCHA w mundurze odwiedził Króla i Królową, a także Xięcia Następcę tronu i Xięcia Karola, którzy odwiedzili wzajemnie CESARZA. Potemъ Król zaprosił CESARZA do swojego powozu dla obejrzenia przedmiotowъ osobliwości. Oba MONARCHOWIE byli tymъ razem ubrani po cywilnemu. O godz. 4 tej był wielki obiad. Wieczoremъ CESARZ odwiedził operę, gdzie budowa teatru była oświetloną, a wszyscy urzędnicy dworu i Stanu znajdowali się w mundurach. Zresztą MONARCHA już przed 7-mą rano, ubrany w prosty surdut i tylko w towarzystwie swojego Adjutanta Xięcia Wrede, niepoznany, opatrywał różne miejsca miasta, a pomiędzy innemi i warsztat sławnego naszego malarza Piotra Hess. Jutro o godz. 10 będzie parada wojkowa. Słychać, że w niedzielę CESARZ Jego Mość znowu powróci do Kreuth:— Xiąże Krystyan Duński wczora tu przybył.

18-го Sierpnia.

Dzisiaj rano odbywał się przeglądъ полковъ тутешьхъ на polu marsowemъ. Było to piękne widowisko wojenne przy najlepszej pogodzie, na którymъ tysiące znajdowało się ludu. CESARZ ukazał się przytém, jako śmiały i biegły jeździec, jako doskonały znawca, przed którego bystrymъ wzrokiemъ najniejsza rzeczъ nie uchodzi. Podczas ćwiczeńъ полку kirysyerów, CESARZ jechał przy полку. Z wielkimъ interessemъ uczestniczył w manewrachъ artylleryi polowej. Systemat Zollera i dzisiaj w świetny okazał się sposob. W rzeczy samej potrzeba byдъ świadkiemъ naocznymъ, а żeby mieć pojęcie o szybkości poruszeń i obrótowъ. CESARZ uściśnął za rękę Jenerał-Porucznika Barona Zoller i wiele mu oświadczyłъ grzeczności. Xiąże Następcy tronu i Xiąże Karol osobiście przeprowadzali swe полки przedъ Jego CESARSKĄ Mością.— CESARZ dzisiaj po 2-jej godz. znowu powrócił do Kreuth; Xiąże Maxymilian Leuchtenbergski, był z NAJJAŚNIEJSZYM PANEMъ w powozie. Słychać, że do Tegernsee jest dzisiaj oczekiwany jeden wielki Niemiecki dygnitarz. Xiąże Karol Bawarski otrzymał order Sw. Andrzeja.

— Donoszą z Kreuth: „Zapowiedziana na dzień 16 wiejska uroczystość pozostanie niewygastą w pamięci mieszkańców. Była to jedna z najświętniejszych, gdyż tymъ razemъ górale, zaszczytzeni byli obecnościąъ Wysokichъ Osób. Gdy CESARZ Jego Mość przedъ południemъ rozdałъ dla strzelającychъ do celu wygrane, zawierające się w złotychъ zagarkachъ, tabakierkachъ, i innychъ rzeczachъ, zgromadziwszy się strzelcy, śródъ hucznychъ i wesółychъ okrzykówъ z muzyką przeciągali przedъ pałacemъ Królewskimъ. Najjaśniejsi Państwo udali się potemъ również na plac strzelenia, а CESARZ Jego Mość samъ wystrzeliłъ kilka razy. Wysokie osoby zabawiły tamъ półtorej godziny. Po ukończeniu strzelenia, towarzystwo strzeleckie ze swojemi dziewczętami z muzyką i okrzykami w uroczystychъ uborachъ, znowu przeszło przedъ pałacemъ Królewskimъ i na umyślnie urządzonej kół tej okoliczności placъ tańców, gdzie mieli honorъ przedъ Najjaśniejszemi Państwami танцевать swe ojezyste góralskie walce, które najprzejemniejъ okazywały niezmyśloną wesołośćъ oryginalnego ludu. O godz. 6-jej Jego CESARSKA Mość odjechał do Monachium. Wrazъ po odjeździe NAJJAŚNIEJSZEGO PANA przybyli śpiewacy Tyrolscy i udali się natychmiastъ na salę tańców, gdzie ichъ piękniemi śpiewami zabawy nanowo ożyły. CESARZOWA Jej Mość, siedzącъ przedъ pałacemъ Królewskimъ rozdawała własną rękąъ nagrody i obdarzyła tańcerzy i tańcerki kosztownemi pierścieniami i innemi klejnotami. CESARZOWA Jej Mość i dalsze Wyokie Osoby, zamierzają z wiedzicъ dzisiaj wyż-

перстеньми и другими драгоценностями. Государыня Императрица и прочія высокія особы намѣреваются посѣтить сегодня верхнія Альпы. (A.P.S.Z.)

Дрезденъ, 15-го Августа.

Эрцъ-Герцогиня Австрійская Софія, завтра поутру выѣдетъ изъ Цильвица въ Тегернзе.

— Въ нашу столицу прибыли: Маршалъ Мармонъ и Гр. Лафероне изъ Теплицъ, также Испанскіе гранды Князь Корсини и Маркизь Монастеріо.

Веймаръ, 15-го Августа.

14 с. м. Владѣтельный Герг. возвратился изъ Богеміи въ вождѣльномъ здравіи; онъ остановился въ Бельведерскомъ дворцѣ. (O.G.C.P.)

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 10-го Августа.

Императорско-Россійскій посланникъ при Оттоманской Портѣ Г. Бутеневъ, выѣхалъ сегодня въ Триестъ, откуда немедленно отправится въ Константинополь. (O.G.C.P.)

Ф Р А Н Ц І Я

Парижъ, 15-го Августа.

Невозможно почти сомнѣваться въ миролюбивомъ окончаніи непріятныхъ споровъ съ Швейцарією, ибо Министерскій органъ жур. *Presse*, старается убѣдить, что Французское Правительство, если по сему дѣлу достигнетъ своей цѣли, nebude такъ строго смотреть на это. Слышно, говорить *Presse*, что сеймъ дастъ благосклонный отвѣтъ на Французскую ноту, а Людвикъ Бонапарте по доброй волѣ оставитъ Швейцарію, чтобы она для него небыла вѣнана въ споры съ друзьями и сосѣдями.

— Академія Наукъ третьяго дня подъ предѣлительствомъ Г-на Бекереля имѣла открытое свое годичное засѣданіе. Г. Флуренсъ читалъ воспоминаніе о Антонѣ (Лаврентіѣ) де Жюрье. Единственную признанную награду (изъ Монтионской за экспериментальную физиологію) получилъ изъ 13 соискателей Намецъ Др. Бернгардъ Гейне изъ Вюрцбурга, за сочиненіе: „опыты и изслѣдованія о возобновленіи системы костей.“ Наградой была золотая медаль въ 900 франковъ.

— Изъ Тулона отъ 10 Августа увѣдомляютъ, что Эрцъ-Герцогъ Фридрихъ Австрійскій при первомъ попутномъ вѣтрѣ, намѣренъ отправиться въ Гибралтаръ. — Въ морскомъ арсеналѣ въ слѣдствіе полученнаго 9 ч. по телеграфу приказанія, господствуетъ необыкновенная дѣятельность. Слышно, что нѣсколько линійныхъ кораблей немедленно отплывутъ въ Мексику. 10 ч. веч. прибылъ на рейду бригъ *Palinurus* съ важными депешами Адмирала Галлуа къ Правительству.

— Въ Тулонѣ 10 ч. получено телеграфическое приказаніе на счетъ вооруженія со всею скоростію четырехъ бомбардирскихъ кораблей. Морскій Министръ долженъ ежедневно получать извѣстія объ успѣхѣ работъ. Капитанъ Оливьеръ получить команду надъ этою дивизією. — Изъ Туниса увѣдомляютъ, что Адмиралъ Галлуа настоятельно требуетъ отъ тамошняго Дея удовлетворенія жалобъ Франціи. Действительность прекратитъ нападенія принадлежащихъ къ нему Арабовъ въ Константинопольскую провинцію. Въ Триполисіѣ ожидали немедленно прибытія Турецкаго флота; слышно, что онъ высадитъ на берегъ многочисленное войско.

— Сегодня какъ въ день рожденія Наполеона, заблаговременно носились безпокойные слухи. Полиція будто опять открыла возмутителей; многіе молодые люди, будто хотѣли поды колонною на Вандомской площади произнести крики: Да здравствуетъ Наполеонъ! Да здравствуетъ Принцъ Людвикъ! также вышелъ новый номеръ Монитера. Полиція приняла мѣры предосторожности, но ничего неслучилось, только весьма многіе, какъ бываетъ ежегодно, собрались около Вандомской колонаы принося въ память Императора вѣнки и пучки цвѣтовъ.

16-го Августа.

Маршалъ Сультъ оставилъ вчера Парижъ. Черезъ нѣсколько дней выѣдетъ и Гр. Монталиве и нѣсколько недѣль пробудетъ въ Шерскомъ Департаментѣ.

— Говорятъ, что Гр. Моле оказалъ неудовольствіе по причинѣ донесенія Герцога Монтabelle изъ Швейцаріи. Нельзя полагаться на добровольный отъѣздъ Принца Людвика Бонапарте; Франція должна имѣть въ томъ ручательство, что онъ не возвратится въ Швейцарію. Также Принцъ Людвикъ долженъ объявить рѣшительно, хочетъ ли онъ быть Французомъ или Швейцарцемъ.

— *Journal des Debats* увѣдомляетъ въ припискѣ: „Письма изъ Сѣверной Франціи согласно извѣщаютъ, что во всѣхъ крѣпостяхъ и цитаделяхъ вдоль границы, господствуетъ чрезвычайная дѣятельность. До сихъ поръ эти мѣста были совершенно на мирномъ

сзе Альпу. (A.P.S.Z.)

Дрезно, 15-го Сierpnia.

Аrcy-Хіагъна Зофія Австрійская, выѣдетъ завтра рано з Pillnitz do Tegerensee.

— Прибыли до нашей столицы: Маршалекъ Marmont и Hr. La Ferronays z Töplie, tudzież Grandowie hiszpańscy, Хіагъ Corsini i Margrabia Monasterio.

Weimar, 15 Sierpnia.

Панujący Wielki Хіагъ, wrócił z wód Czeskich i 14 b. m. stanął w pożądaném zdrowiu w zamku Belwederskim. (G.R.K.P.)

A U S T R Y A.

Wiedeń, 10-го Sierpnia.

Posel Rossyjski przy Porcie Ottomańskiej, P. Buteniew, odjechał dziś do Tryestu, skąd niezwłocznie wypłynie do Stambułu. (G.R.K.P.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 15 Sierpnia.

Не остается prawie teraz wątpić o ugodliwém załatwieniu nieprzyjemnych sporów ze Szwajcaryą: dziennik bowiem *Presse*, organ ministeryalny, daje do zrozumienia, że Rząd Francuzki jeśli w tej rzeczy osiągnie swój cel, nie będzie to brał ze ściśłością. Słychać mówi dziś *Presse*, że Sejm przychylnie odpowie na notę Francuzką, a Ludwik Bonaparte dobrowolnie opuści Szwajcaryą, ażeby ją ze swojej przyczyny nie wplątał w niezgody z przyjaciółmi i sąsiadami.

— Akademia umiejętności, miała wczora pod prezydencyą P. Becquerel, swe publiczne roczne posiedzenie. P. Flourens czytał wspomnienie o Antonim Wawrzyńcu de Jussieu. Jedyną nagrodę, która była przyznana (Monthyona za fizyologią experimentalną), otrzymał pomiędzy 13 ubiegającymi się, Niemiec Dr. Bernhard Heine z Würzburga, za swoje pismo: „Doświadczenia i śledzenia o regeneracyi systematu kościowego.“ Nagrodą był złoty medal 900 fr. wartujący.

— Z Tulonu donoszą pod 10 Sierpnia, że Arcy-Хіагъ Fryderyk Австрійski, za pierwszym pomysłym wiatrem odpłynie do Gibraltaru. — Skutkiem otrzymanego w d. 9 rozkazu telegraficznego, w morskim arsenale niezwykajna panowała czynność. Słychać, że kilka okrętów liniowych w prętkim czasie wypłynie do Meksyku. D. 10 przybył na rejdę bryg *Palinurus* z ważnemi i pilnemi depeszami Admirala Gallois do Rządu.

— W Tulonie d. 10 otrzymano rozkaz telegraficzny, ażeby z największym pośpiechem uzbrojone były cztery okręty bombardyerskie, Minister Marynarki ma być codziennie drogą telegraficzną zawiadamiany o postępie robot. Kapitan Olivier ma otrzymać dowództwo tej dywizyi. — Z Tunetu dowiadujemy się, że Admirala Gallois z wielkiem popieraniem domagał się od tamednego Deja zadowolenia zażaleń Francyi. Dey obiecał wszystkimi siłami zapobiedz napadom podległych mu Arabów do prowincyi Konstantyńskiej. W Trypolu wyglądano przybycia floty Tureckiej; mówiono, że wyląduje z niej mocny oddział wojsk.

— Dzisiaj, jako w dzień urodzin Napoleona, zawczasie już się rozpostrzeniły niepokojące pogłoski. Mówiono, że policya znowu wysledziła burzycieli spokojności; tłum młodych ludzi miał podnieść okrzyki pod kolumną na placu Vendôme: Niech żyje Napoleon! Niech żyje Хіагъ Ludwik! takoz wyszedł nowy numer Monitora Republikańskiego. Policya przedsięwzięła środki ostrożności; lecz nic się nie stało, jak tylko, że wielka liczba ludzi, jak corocznie zebrała się około kolumny na placu Vendôme i złożyła wieńce i bukiety ku pamiętce Cesarza.

Dnia 16.

Маршалекъ Soult wczora opuścił Paryż. Za kilka dni ma takoz wyjechać Hrabia Montalivet i przepędzić kilka dni na wai w Departamencie Chér.

— Mówią, że Hrabia Molé oświadczył się niezadowolonym z ostatniego doniesienia Хіагъ Montabelle ze Szwajcaryi. Dobrowolny wyjazd Хіагъ Ludwika Bonapartego nie daje żadnej pewności. Francya musi mieć w tém rękojmią, że Хіагъ nie powróci znowu do Szwajcaryi. Takoz Хіагъ Ludwik raz na zawsze musi oświadczyć: kim być chce, Francuzem czy Szwajcarem.

— *Dziennik Rozpraw* donosi w przypisku: „Korespondencye z Francyi Połnocnej donoszą jednozgodnie, że we wszystkich twierdzach i cytadellach wzdłuż linii granicznej, nadzwyczajna panuje czynność. Dotąd twierdze te znajdowały się na stopie pokoju. Teraz

положеніи. Теперь будутъ подкрѣплены всѣ гарнизоны и увеличены военные припасы. Также всѣ артиллерійскіе полки получили приказъ привести батареи въ военное положеніе. Подвижныхъ будетъ дементе 14.

— Вчерашній день (какъ уведомено) прошелъ безъ малѣйшихъ беспорядковъ. Въ Французско-Католической церкви совершена торжественная панихида за упокой Императора. Въ этотъ день розданы были билеты для входа ветеранамъ дома инвалидовъ, но ни одинъ изъ нихъ не явился; вѣрно имъ запрещено. Уподвожи Вандомской колонны видѣли старика, который положивъ свой вѣнокъ, у ступеней сталъ на колѣна и долго молился. Журналъ *Commerce* насмѣхается надъ безпрестанными опасеніями полиціи и именно надъ тѣмъ, что она не можетъ отыскать разносчиковъ *Республиканскаго Монитера*, который въ значительномъ количествѣ экземпляровъ разосланъ по домамъ и весьма знатнымъ особамъ, Церерамъ, Депутатамъ и чиновникамъ, какъ будто разносчики имѣли въ виду особенно тѣхъ, которые извѣстны приверженностію къ нынѣшнему Правительству. (*A.P.S.Z.*)

А Н Г Л И Я.

Лондонъ 15-го Августа.

На вчерашнемъ собраніи Городскаго Совѣта подъ руководствомъ Лорда Мера, Г-нь Никокъ предложилъ, чтобы Совѣтъ подалъ прошеніе въ Парламентъ о позволеніи продавать заграничный хлѣбъ, находящійся въ магазинахъ; ибо столица такъ мало имѣетъ запасовъ, что оныхъ едва будетъ достаточно на три недѣли. Нѣкоторые члены поддерживали, другіе опровергали это предложеніе; наконецъ оно было отвергнуто значительнымъ большинствомъ голосовъ.

— Вчера былъ значительный привозъ хлѣба изъ внутреннихъ провинцій; а такъ какъ уже три дня тому, настала благопріятная погода, то цѣны значительно понизились; только пшеница, которая оставалась въ магазинахъ, была по той же самой цѣнѣ, какъ и въ пятницу, то есть, однимъ или двумя шиллингами ниже, какъ недѣлю тому назадъ.

— Адмиралтейство отдало приказанія, чтобы были приготовлены пароходы и отаны въ распоряженіе Белгійскаго Короля, который на ономъ отправится изъ Остенде въ Англію. Король въ сколько времени пробудетъ у Августѣйшей своей родственницы, а послѣ того отправится въ Брюссель на Сентябрскія торжества.

— 10 ч. сего м. въ нижней палатѣ было совѣщаніе о предметахъ менѣе важныхъ. Впрочемъ Палата обратила свое вниманіе на предложеніе Доктора Лушингтона, который требовалъ отъ Министровъ извѣщенія изъ переписки между Англійскимъ и Французскимъ дворами въ 1834 и 1835 годахъ, касательно блокады Африканскаго порта Portendic, и наложеннаго запрещенія на Англійскіе купеческіе суда. Докторъ Лушингтонъ основывался на томъ, что Франція совершенно пресѣкла торговлю Англіи съ сѣвѣрною Африкою и лишила ее важнаго вывоза каучука. Лордъ Пальмерстонъ не хотѣлъ дать требуемыхъ бумагъ, увѣряя, что Французское правительство удовлетворитъ Англійскихъ подданныхъ, что побудило Доктора Лушингтона взять обратно представленный имъ билль, съ тѣмъ однакоже, что ежели сторона помещая потери, не получитъ слѣдующаго ей удовлетворенія, то онъ снова представитъ въ палату билль сей. (*O.G.C.P.*)

Верхній Парламентъ 3-е собраніе 16 Августа. Закрытіе засѣданій. Поедику было извѣстно, что Ея Кор. Вел. сегодня лично отсрочитъ Парламентъ, то уже въ 1 часу галлерей наполнены были зрителями, особенно дамами. Въ половинѣ 2 часа прибыли иностранные Посланики и заняли обыкновенное свое мѣсто позади Епископовъ. Около 2 час. прибыли супруги Перовъ, однако ихъ число не было такъ велико, какъ при открытіи Парламента. Перовъ было еще менѣе; они сидѣли впереди. Изъ членовъ Королевской фамиліи присутствовали Герцоги Сузсекскій и Кембриджскій, Принцесса Августа и Княжна Гогенлоэ. Въ половинѣ 3 час. громъ пушекъ и трубы возвѣстили о прибытіи Королевы. Предшествуемая Герольдами и Сановниками, Королева вступила въ Палату, за нею слѣдовала Герцогиня Сутерландская, Маркиза Лансдоунъ и другія дамы Королев. штаба. Королева въ первый разъ при семъ случаѣ явилась въ Парламентъ съ короною на головѣ. Она была въ богатомъ золотомъ шитомъ платьѣ изъ бѣлаго атласа и въ порфирной шелковой мантии и казалась въ совершенномъ здоровьи. Тутъ приглашены Ораторъ и члены Нижняго Парламента въ Верхнюю Палату и первый при рѣшеткѣ произнесъ рѣчь къ Ея Велич., въ которой представлялъ важнѣйшія въ нынѣшнемъ засѣданіи Парламента разсмотрѣ-

wzmocnione bydz mają wszystkie załogi i materiały wojenne znacznie powiększone. Takoz wszystkie prawie półki artylleryi otrzymały rozkaz postawić baterye na stopie wojennej, z których 14 ma bydz ruchomych.

— Dzień wczorajszy (jak doniesiono już) przeszedł bez najmniejszego rozruchu. W kościele francuzko-katolickim odprawiono mszę uroczystą za Cesarza. Miało rozdać bilety do wejścia pomiędzy weteranów domu Inwalidów, lecz żaden nie przybył; zapewna nie dano im pozwolenia. U stop kolumny na placu Véndôme widziano starego człowieka, który, włożywszy swój wieńiec, ukląkł na stopniach i długo modlił się w tej postawie. Dziennik *Commerce* czyni sobie żart z bezustannej obawy policyi i mianowicie z tego, że nie może wysledzić roznoszących *Monitora Republikańskiego*, który w wielkiej liczbie exemplarzy jest rozdawany, a znakomitym osobom, paróm, deputowanym i urzędnikom przysyłany do domu, tak wtaśnie, jakby rozsyłający szczególniej wzgląd mieli na te osoby, które są znane jako najgorliwsi stronnicy Rządu terażniejszego. (*A.P.S.Z.*)

А Н Г Л И Я.

Лондонъ, дня 15-го Стерпня.

На предвчерашнемъ собраніи się рады мѣяkiej, pod przewodnictwem Lorda Majora, wnioś P. Peacock, aby Rada podała prośbę do Parlamentu, w celu pozyskania pozwolenia sprzedażi zboża zagranicznego, pod kluczem znajdujacego się; gdyż stolica tak mało ma zapasów, że te ledwie na trzy tygodnie wystarczają; wniosek ten, przez niektórych członków popierany, zbijany przez innych, odrzucony został znaczną większością.

— Wczora był znaczny dowóz zboża z wewnętrznych prowincyj; a ponieważ od trzech dni zabłysła pogoda, ceny zatem znacznie spadły. Pšenica tylko zostajaca pod kluczem była po tych samych cenach, co i w piątek, to jest: o jeden lub dwa szylingi wyżej, jak przed tygodniem.

— Admiralicya wydała rozkazy, aby przygotowano statek parowy, który ma bydz oddany pod rozporządzenie Króla Belgijskiego, i służyć do przewiezienia tegoż z Ostendy do Anglii. Król zabawi czas niejaki u swojej Dostojnej Krewnej, a następnie odjedzie do Brukselli na uroczystości wrześnieowe. (*G.R.K.P.*)

W Izbie Niższej naradzano się w tymże dniu 10 b. m. nad przedmiotami mniejszej wagi, baczność atoli Izby zwrócona była na wniosek Dr. Lushington, który zażądał od Ministrów, wyciągów z korespondencyi prowadzonej między gabinetami angielskim i francuzkim w latach 1834 i 1835, względem blokady portu afrykańskiego Portendic i nałożonego embargo na angielskie kupieckie okręty. Mówca, popierając swój wniosek, opierał się na dowodach, że Francya odjęta zupełnie Anglii handel z północną Afryką i przabawiła ją ważnego wywozu kauczuku. Lord Palmerston wzbraniał się udzielić żądanych papierów, zaręczając, że Rząd francuzki wymierzy sprawiedliwość poddanym angielskim, co spowodowało Dr. Lushington do cofnięcia wniesionego bilu, z tѣm jednak zastrzeżeniem, że wniesie go nanowo do Izby, jeżeli strona pokrzywdzona nie uzyska należnego jej zadosyćuczynienia.

Izba Wyższa. Posiedzenie 16 Sierpnia. Zamknięcie posiedzeń. Ponieważ wiadziemo, że Królowa osobście dzisiaj odroczy Parlament, galerye więc już o godz. 1 napelnione były widzami, pomiędzy którymi najwięcej dam. O godz. 2 przybyli Postawie zagraniczni i zajęli, jak zwyczajnie, mѣjsce za tawką Biskupów. O godz. 2 przybyły małżonki Parów; liczb ich jednakże nie tak była wielką, jak przy zagajeniu Parlamentu. Parów mniej jeszcze było; wszyscy zajęli mѣjsce w przednim szeregu. Z członków rodziny Królewskiej obecni byli Xiążęta Sussex i Cambridge, Xiężniczka Augusta i Xiężna Hohenlohe. O godz. 3 wystrzał z dział i odgłos trąb, obwieścily zbliżenie się Królowej, przybywającej w uroczystym orszaku. Poprzedzana przez Heroldów i Dignitarzy, Jej Kr. Mość weszła do Izby, a za nią Xiężna Southerland, Margrabina Lansdowne i inne damy dworu Królewskiego. Królowa poraz pierwszy ukazała się przy tej okoliczności w Parlamencie z koroną na głowie. Była ubrana w kosztowną wyszytą złotem suknię z białego atlasu i w karmazynowo-jedwabnym płaszczu i wyglądała bardzo dobrze. Mówca i Członkowie Izby Niższej zostali teraz wezwani do Wyższego Parlamentu i Mówca przy kratkach miał przemowę do Jej Kr. Mości, w której wymienił ważniejsze na terażniejszym posiedzeniu środki. Królowa potem udzieliwszy jeszcze przyzwolenie na kilka bilow, prze-

рѣшавъ мѣры. Потомъ Королева утвердивъ еще многіе били произнесла ясно и громко слѣдующую рѣчь:

„Милорды и Господа!

Состояніе публичныхъ дѣлъ представляетъ Мнѣ возможность, закрыть сіи продолжительныя и многотрудныя засѣданія. Я должна сожалѣть, что междоусобная въ Испаніи война исключеніе составляетъ изъ всеобщаго спокойствія. Отъ всѣхъ иностранныхъ державъ Я получаю убѣдительнѣйшія увѣренія въ ихъ желаніи, оставаться со мною въ дружественныхъ отношеніяхъ. Безпорядки и мятежи возгорѣвшіеся къ сожалѣнію въ Верхней и Нижней Канадахъ скоро усмирены и Я вполне увѣрена, что Вы примете рѣшительныя и благоусильныя мѣры, возстановить тамъ сходный съ уставами образъ правленія, къ уничтоженію коего, принудили Васъ неблагополучныя обстоятельства. Съ большимъ удовольствіемъ Я замѣтила вниманіе, которое вы обратили на внутрен. Государственныя установленія. Надѣюсь, что облегченіе закона объ арестѣ за долги окажется равно благопріятнымъ для свободы Моихъ подданныхъ, какъ и вѣрнымъ для торговаго кредита и что господствующая церковь, ограниченіемъ соединенія духовныхъ имѣній, приобрететъ большую силу и дѣятельность. Съ большимъ удовольствіемъ Я утвердила законъ для призванія нищихъ въ Ирландіи. Надѣюсь, что правила онаго составлены съ такою предусмотрительностію, и что оны исполнены будутъ такъ муаро, что не только будутъ содѣйствовать къ пособію бѣдныхъ, но даже послужатъ къ сохраненію порядка и къ поощренію навыка къ прилежанію и трудолюбію. Надѣюсь также, что законъ въ отношеніи уравненія десятины въ Ирландіи, принятый Вами, споспѣшествуетъ къ безопасности сей собственности и къ внутреннему спокойствію.“

„Господа Члены Нижняго Парламента!

Немогу довольно возблагодарить Васъ за Вашу готовность и щедроту, съ которыми вы заботились на счетъ издержекъ Моего дома и поддержанія чести и достоинства короны. Изъявляю Вамъ искреннѣйшую Мою благодарность за возвышеніе суммы на содержаніе Моей любезной матери. Благодарю Васъ за оклады, которые назначили Вы для обыкновенной публичной службы, и за готовность, съ которою Вы обдумали мѣру для покрытія чрезвычайныхъ расходовъ, которыхъ требовало состояніе Моихъ Канадскихъ владѣній.“

„Милорды и Господа!

Многія полезныя мѣры, которыя Вы въ состояніи были разсмотрѣть, между тѣмъ какъ опредѣленіе Королевскаго дома и состояніе Канады, обратили на себя большею частію ваше вниманіе, служатъ доказательствомъ вашей ревности ко всеобщему благу. Вамъ хорошо известны обязанности, какія теперь Вамъ предстоятъ въ разныхъ Графствахъ, такъ, что неужно Вамъ упоминать о томъ. При исполненіи оныхъ, Вы вполне можете полагаться на мою помощь и только остается Мнѣ еще изъявить надежду, что Провидѣніе Божіе, не перестанетъ покровительствовать Намъ и благословитъ соединенныя усилія Наши на пользу Государства.

По окончаніи рѣчи Лордъ Канцлеръ объявилъ Парламентъ отсроченнымъ до 11 Октября. Королева оставила потомъ Палату, и шестіе въ томъ же порядкѣ какъ прибыло возвратилось во Дворецъ.

(A.P.S.Z.)

Е Г И П Е Т Ъ.

Александрія, 26-го Июля.

Флотъ Паши (какъ увидом. Корресп. *Allg. Z.*), все еще плаваетъ около Александрійскаго Порта, не отходя далѣе Абукирской рейды. Неизвѣстно съ точностію, гдѣ Сулайскій флотъ, однако кажется между Кипромъ и Родосомъ. Теперь слухи о войнѣ нѣсколько прекратились, ибо ожидаютъ Капитана Паши для переговоровъ объ условіяхъ. Паша соглашается платить дань какъ и прежде (т. е. собственно ничего, ибо онъ платитъ ее только весьма несправедливо), напротивъ онъ долженъ получить въ наслѣдство для своей фамиліи Египетъ и то, что къ нему принадлежитъ (A.P.S.Z.)

Т У Р Ц И Я.

Константинополь, 26-го Июля.

Morning Chronicle уведомяетъ изъ Константинополя отъ 25 Июля: „Здѣсь опять носатся слухи о войнѣ, которые вѣрно произшли отъ того, что Султана получивъ извѣстіе объ отплытіи Египетскаго флота, велѣлъ подкрѣпить эскадру Капитана Паши. Однако по убѣдительному представленію Англійскаго и Французскаго Посланниковъ уничтожилъ сей приказъ. Впрочемъ недумаю, чтобы возгорѣлась война и несмотря на письма въ *Смирискомъ Журналѣ* сообщенныя изъ Александріи, по коимъ Паша будто

чтыла чисто и добитне наступяя мowę:

„Милордовіе и Моці Пановіе!

Стан справъ публичныхъ, подaje mi мо́жно́сть, замкнѣть то дѣлге і pracowite posiedzenie. Żałować muszę, że wojna domowa w Hiszpanii, stanowi wyjątek od powszechnie panującej spokojności. Od wszystkich Mocarstw zagranicznych, otrzymuję zawsze najuroczystsze zapewnienia ich życzeń zostawania ze Mną w przyjacielskich stosunkach. Zamieszki i powstania, które wybuchły, na nieszczęście, w Wyższej i Niższej Kanadach, zostały prędko przytłumione. Mam także ufną nadzieję, że W Panowie ułożycie stanowcze i skuteczne środki dla przywrócenia tam zgodnej z prawdami formy Rządu, do czasowego której zawieszenia, zmusiły W Panów nieszczęśliwe wypadki. Z wielkim zadowoleniem zauważyłam bacność, którąście W Panowie zwrócili na ulepszenie wewnętrznych instytucyj kraju. Mocną mam nadzieję, że złagodzenie prawa o aresztach za długi, równie się okaże przyjemnym dla wolności moich poddanych, jak pożytecznym dla kredytu handlowego, i że kościół panujący przez ograniczenie przyłączania prebend nabędzie wielkiej mocy i działalności. Z wielką radością przychyliłam się do prawa względem opatrzenia ubogich w Irlandyi. Mam nadzieję, że prawda jego ułożone, tak przeźornie, i że z taką mądrością wykonane będzie to prawo, iż się ono nie tylko przyłoży ku wsparciu nędzy, lecz nawet posłuży do utrzymania porządku i zachęci do nawyknięcia w pilności i pracy. Równie z ufnością spodziewam się, że prawo względem zrównania dziesięcin w Irlandyi, któreście W Panowie przyjęli, przyłoży się do bezpieczeństwa tej własności i do wewnętrzного pokoju.“

„Моці Пановіе Członkowie Izby Niższej!

Nie mogę W Panom dostatecznie podziękować za Ich gotowość i szczodrość, z jakimiście opatrzyli kosztą domu mego i utrzymania honoru i godności Korony Najszczęśliwej W Panom dziękuję za podwyższenie dochodów mojej najukochańszej Matki. Dziękuję W Panom za subsydia, jakieście przyzwolili dla zwyczajnej służby publicznej, i za gotowość, z jakąście W Panowie obmyśliли środek do zastąpienia nadzwyczajnych wydatków, których wymagał stan moich posiadłości w Kanadzie.“

„Milordowie i Mości Panowie!

Rozmaite pożyteczne środki, któreście W Panowie rozważyć byli w stanie, tymczasem, gdy oznaczenie listy cywilnej i stan Kanady, zajęły tak wielką część bacności W Panów, dają zaspokajający dowód gorliwości W Panów o dobro publiczne. W Panowie tak dobrze oзнакомили jesteście z obowiązkami, jakie leżą na Ich w różnych Ich Hrabstwach, że zbytecznym jest wspominać o tém. Przy wypełnieniu ich, możecie zupełnie polegać na Mojej pomocy; pozostać tylko mi jeszcze wynurzyć nadzieję, że Opatrzność Boska nad wszystkiemi nami czuwać będzie i pobłogosławi połączone nasze usiłowania ku dobru kraju.“

Po ukończeniu tej mowy Lord Kanclerz ogłosił Parlament za odroczoney do 11 Października. Królowa opuściła Izbę, i orszak w tymże porządku, jak przybył, powrócił do pałacu. (A.P.S.Z.)

Е Г И П Т.

Alexandrya, 26 Lipca.

Flotta Baszy (podług doniesienia korespondenta gaz. *Allg. Ztg.*), krąży jeszcze ciągle przed portem Alexandryi, niepostępując dalej, jak do rejdy Abukir. Gdzie jest flotta Sułtana, niewiadomo z dokładnością, jednak ma się znajdować między Cyprem a Rodos. Na chwilę ustały nieco pogłoski wojenne: gdyż oczekują Kapudana Baszy dla rozpoczęcia układow. Basza ma opłacać, jak dawniej, haracz (t. i. właściwie nic, gdyż tylko płaci zawsze nieregularnie), za to Egipt ze wszystkiemi przynależnościami ma pozostać dziedzicznym w jego familii. (A.P.S.Z.)

Т У Р С Я.

Konstantynopol, d. 26 Lipca.

Morning Chronicle donosi z Konstantynopola pod 25 Lipca: „Znowu tu są w obiegu pogłoski o wojnie, które zapewna ztąd powstały, że Sułtan na wiadomości o wyjściu floty Egipskiej, wydał rozkaz, wzmocnienia eskadry Kapudana-Baszy. Miał jednak cofnąć ten rozkaz na usilne przełożenia Posłów, Francuzkiego i Angielskiego. Zresztą nie sądzą, ażeby wybuchła wojna i pomimo udzielonego w *Dzienniku Smirneńskim* listu z Alexandryi, podług którego miał oświadczyć Basza w Dywanie, że jego flotta wystana, dla zmierzania się

объявилъ въ Диванѣ, что его флотъ вышелъ сразиться съ Султанскимъ, я увѣренъ, что между обоими флотами не дойдеть до непріятельскихъ дѣйствій.”

— На сихъ дняхъ происходили въ Диванѣ неоднократныя совѣщанія, какъ говорятъ, относительно изысканія средствъ для уничтоженія намѣреній Ибрагима-Паши. (A.P.S.Z.)

С м ѣ с ѣ.

Открытія Сира Дж. Гершеля.

Лондонское Филоматическое Общество, въ одномъ изъ послѣднихъ засѣданій, съ участіемъ и любопытствомъ разсматривало представленныя ему Г-мъ Бабинетомъ подробности объ астрономическихъ трудахъ Сира Джона Гершеля, на Мысѣ Доброй Надежды. По словамъ знаменитаго астронома, другое полушаріе гораздо богаче нашего звѣздами и въ особенности млечными путями, которые онъ наблюдалъ съ величайшимъ успѣхомъ. Сиръ Дж. Гершель также обратилъ вниманіе на двойныя звѣзды, составленныя, какъ извѣстно, изъ двухъ солнцевъ, обращающихся одно вокругъ другаго. Двойныя звѣзды долго считались однимъ свѣтиломъ, и только въ недавнемъ времени, послѣ многочисленныхъ наблюденій, открыли настоящее ихъ устройство, при чемъ астрономы убѣдились, что самыя отдаленныя свѣтила движутся по тѣмъ же законамъ тяготѣнія, открытымъ Ньютономъ, какъ и наша система. Законы этихъ движеній, только въ недавнемъ времени замѣченныхъ въ небѣ, равномѣрно даютъ способъ измѣрять ходъ нашей системы въ пространствѣ. Теперь съ нѣкоторою достоверностію можно предполагать, что наше солнце совершаетъ въ теченіе многихъ столѣтій обращеніе вокругъ другаго свѣтила, съ которымъ оно составляетъ двойную звѣзду. Сиръ Джонъ Гершель доказываетъ, что нѣкоторыя изъ сихъ звѣздъ совершаютъ свой путь въ сорокъ лѣтъ.

Сиръ Джонъ Гершель видѣлъ млечной путь желтаго, голубаго, краснаго и зеленаго цвѣта. Онъ также наблюдалъ ступниковъ Урана, которыхъ у него два, а не шесть, какъ многіе утверждаютъ. Имѣя случай наблюдать звѣзду Арго, астрономъ замѣтилъ странныя ея превращенія: блескъ ея возрасталъ съ такою удивительною быстротою, что звѣзда эта, мѣсяце, нежели въ четыре мѣсяца, перешла изъ второй величины въ первую. Еще не извѣстно, чѣмъ можетъ окончиться столь чудный феноменъ.

Огромный зеркальный телескопъ, помощію котораго знаменитый астрономъ дѣлалъ наблюденія, не могъ служить болѣе четырехъ ночей сряду, и по истеченіи этого времени, надобно было разъ вновь полировать зеркало.

Извѣстно, какой радушный пріемъ сдѣлала Сиръ Джону Гершелю соотечественники его, по возвращеніи его съ Мыса Доброй Надежды, гдѣ онъ прожилъ нѣсколько лѣтъ. За богатымъ пиромъ, въ которомъ приняла участіе вся Англійская знать и всѣ Лондонскіе ученые, знаменитому астроному поднесли великолѣпную вазу. Сиръ Джонъ Гершель благодарилъ за оказанную ему честь съ тою скромностію, которая обличаетъ истинное достоинство.

Очищеніе трубъ посредствомъ осино-
выхъ дровъ.

Г-нъ Мальшъ сообщаетъ, въ одномъ журналѣ, простое и дешевое средство очищать дымовыя трубы. Я замѣтилъ, геворить онъ, что при осиновомъ топливѣ, сажа, отставая отъ стѣнъ, улетаетъ вмѣстѣ съ дымомъ, въ видѣ чернаго, густаго облака, и труба остается совершенно чистою. Въ моемъ помѣстьѣ, гдѣ я теперь живу, много печей; но въ теченіе восьми лѣтъ я не имѣлъ еще надобности ихъ чистить: поставилъ только за правило, по крайней мѣрѣ два раза въ недѣлю топить ихъ осиновыми дровами. Я замѣтилъ также, что свѣжая и сырая осина производитъ это дѣйствіе гораздо скорѣе, чѣмъ совершенно сухая. Нельзя не подивиться, что такого легкаго и полезнаго средства истреблять сажу, которое извѣстно всякому Архангельскому крестьянину, у насъ въ городахъ, гдѣ такъ часто бываютъ пожары отъ нечистоты трубъ, вовсе не знаютъ!

Новый примѣръ долговременной жизни.

Думаютъ, что на сѣверѣ люди живутъ долѣе; но мнѣніе это опровергается многочисленными фактами. Въ Сиріи, Аравіи и Персіи, многіе доживаютъ, и очень часто, до ста лѣтъ. Въ Южной Каролинѣ Саломонъ Скрибель умеръ на 143 году. На Ямайкѣ, Мистрисъ Юдиѣ Крафордъ (Crawford) жила до 150 лѣтъ и сохранила до смерти всѣ умственныя способности. Недавно еще скончалась на Островѣ Святой Елены, подъ жгучимъ тропическимъ солнцемъ, Мистрисъ Елисавета Гонорія Лембъ (Lamb) на 110 году отъ рожденія. Она была восемь разъ замужемъ, и оставила потомство изъ 160 дѣтей и внучатъ. (С.П.)

z Sultańska, jestem przeświadczony, że nieprzyjacielskie spotkanie się obu flot nie nastąpi. (A.P.S.Z.)

W tych dniach odbywał Dywan kilkakrotne narady, których przedmiotem miało być zniweczenie planów Ibrahima-Baszy i obmyślenie najskuteczniejszych do tego środków.

Rozmaitości.

Odkrycia Sir John Herschela.

Londyńskie Towarzystwo Filomatyczne, na jednym z ostatnich posiedzeń, z wielkim zajęciem się i ciekawością rozpatrywało przedstawione sobie przez P. Babinet szczegóły o pracach astronomicznych Sir John Herschela, na Przylądku Dobrej Nadziei. Podług opisu znakomitego astronoma, drugie półkule daleko obfitsze jest w gwiazdy, a szczególnie drogi mleczne, które on obserwował z wielką pomyślnością. Sir John Herschel zwrócił także uwagę na gwiazdy podwójne, złożone, jak wiadomo, z dwóch słońc, krążących jedno naokoło drugiego. Gwiazdy podwójne długo były uważane za jedno ciało świecące, i tylko w niedawnym czasie, po licznych postrzeżeniach, odkryto rzeczywiste ich urządzenie; przy czém astronomowie przekonali się, że najodleglejsze gwiazdy obracają się podług tychże praw atrakcyi, odkrytych przez Newtona, jak i nasz systemat. Prawa tych obrótów, niedawno na niebie dostrzeżonych, również dają sposób oznaczenia ruchu naszego systematu w przestrzeni. Teraz z niejaką pewnością można wnioskować, że słońce nasze odbywa w przeciągu wielu wieków ohrót naokoło innej gwiazdy, z którą stanowi gwiazdę podwójną. Sir John Herschel dowodzi, że niektóre z gwiazd tych odbywają swą drogę we czterdzieści lat.

Sir John Herschel widział drogę mlęczną żółtego, niebieskiego, czerwonego i zielonego koloru. Obserwował także satellitów Uranusa, których ten planeta ma dwóch, nie zaś sześciu, jak wielu utrzymuje. Mając zrzeczność obserwowania gwiazdy Argos, astronom dostzegł dziwnę jej odmiany: światło jej powiększało się z taką zadziwiającą szybkością, że mniej, jak we czterech miesiącach, przeszło z drugiej wielkości do pierwszej. Nie jest jeszcze wiadomo, na czém się skończy to dziwne zjawisko.

Ogromny teleskop zwierciadlany, za pomocą którego znakomity astronom robił postrzeżenia, nie mógł służyć dłużej nad cztery noce wciąż, i po upływie tego czasu, trzeba było za każdym razem polerować nowo zwierciadło.

Wiadomo, z jaką uprzejmością i radością przyjęli Sir John Herschela jego rodacy, za jego powrotem z Przylądku Dobrej Nadziei, gdzie kilka lat przepędził. Ze wspaniałą uczcią, w której mieli udział znakomitsze osoby Anglii i wszyscy uczeni Londyńscy, ofiarowali mu kosztowną wazę. Sir John Herschel dziękował za wyświadczony mu honor z tą skromnością, która prawdziwą okazuje godność.

Czyszczenie kominów za pomocą drzewa
osinowego.

P. Malsch w pewnym dzienniku podaje prosty i tani sposób czyszczenia kominów. Dostrzegłem, powiada P. Malsch, że, paląc w piecu osiną, sadza, odstaje od ścian, unosi się razem z dymem, w kształcie czarnego, gęstego obfoku; poczem komin zostaje zupełnie czystym. W majątku moim, gdzie teraz mieszkam, wiele jest pieców; ale w przeciągu lat ośmiu nie było potrzeby ich czyszczenia: postanowiłem tylko sobie za prawidło, przynajmniej dwa razy na tydzień opalać je drwami osinowymi. Dostrzegłem także, że świeża i surowa osina skutecznie to oczyszczenie daleko prędzej, niż zupełnie sucha. Nie można się nie dziwić, że tak łatwy i użyteczny sposób niszczenia sadzy, który wiadomy jest każdemu włóścianinowi Archangielskiemu, u nas w miastach, gdzie tak często bywają pożary z przyczyny nieoczyszczonych kominów, zgoła nie jest wiadomy.

Nowy przykład długości życia.

Jest mniemanie, że na Północy ludzie dłużej żyją; lecz to mniemanie licznemi zbija się faktami. W Syrii, Arabii i Persyi, wielu, i bardzo często, sta lat dochodzi. W Karolinie-Południowej, Salomon Scribel umarł mając 143 lat wieku. Na Jamaice, Mistriss Judyta Crawford żyła 150 lat i do śmierci zachowała wszystkie właściwości umysłu. Niedawno jeszcze zmarła na wyspie Sw. Heleny, pod skwarnem słońcem zwrótnika, Mistriss Elżbieta Honoria Lamb, mając 110 lat wieku. Osm razy była zamężną, i zostawiła potomstwo, składające się ze 160-ciorga dzieci i wnuków. (P.P.)